

Les estades de Mons. Echevarría a Catalunya

Mons. Javier Echevarría, que va ser durant vint-i-quatre anys prelat de l'Opus Dei i estret col·laborador del Fundador i del beat Àlvar del Portillo, va mantenir una gran vinculació amb Catalunya.

01/06/2017

El mes de setembre de 1973, sant Josepmaria Escrivà el va passar uns dies a Premià de Dalt, a Castelldaura,

una casa de recessos i convivències que organitza l'Opus Dei. El seu immediat col·laborador, el beat Àlvar del Portillo, havia de sotmetre's a una operació quirúrgica a Barcelona. Entre els preparatius, l'hospitalització i la primera recuperació, l'estada va durar gairebé tot el mes. A tots dos, els acompanyava un jove sacerdot que es deia Javier Echevarría.

En acabar l'estada, el vespre abans del seu retorn a Roma, al capvespre, en la galeria exterior del Mas, uns quants vam tenir amb ells una emotiva tertúlia. Sant Josepmaria era molt alegre i fomentava un clima de completa espontaneïtat al seu voltant. Aquell dia, previ a la seva marxa, això s'havia fet més palès encara que ens ho havíem passat molt bé al seu costat. Aleshores, un de nosaltres, jove, li va expressar els seus dubtes: ¿aquell afecte podria arribar a ser tan intens quan fos un

altre qui el succeís al capdavant de l'Opus Dei? Sant Josepmaria li va contestar, entre altres coses, que ell era un fundador sense fonament – que tot era de Déu–, i que des del començament havia procurat no ser mai imprescindible, preparant els qui el podrien succeir. I afegí, comentant l'exemplaritat dels seus fills: «Teniu germans que, quan són al meu costat, em fan sentir vergonya i tot». Aleshores, vam pensar en el beat Àlvar, que era allà i era evident que –encara que caldria elegir-lo quan fos el moment– seria qui el succeiria. Però sant Josepmaria va dir aquella paraula en plural: «*Teniugermans*».

Quan, als anys cinquanta del segle passat, sant Josepmaria redactava els estatuts de l'Opus Dei seguint les indicacions de la Santa Seu, que els havia d'aprovar, va preveure que el Pare –ara, el Prelat– hauria de tenir al seu costat dos sacerdots que

l'ajudessin a dur a terme la seva missió: l'un especialment pendent de tot allò que fa referència a la vida espiritual; i l'altre, de les coses materials. El consell general de l'Opus Dei hauria de proposar-li nou noms, d'entre els quals ell podria escollir els dos. Sant Josepmaria ja ho va fer i va triar el beat Àlvar, que venia sent el seu més íntim col·laborador, i un sacerdot molt més jove, Javier Echevarría. D'aquesta manera, a una edat molt tendra encara, la vida de don Javier va quedar unida a la de sant Josepmaria.

Allà, a Castelldaura, l'any 1973, era molt patent la diferència d'edats. El beat Àlvar, que ja tenia la presència i la gravetat pròpies de la seva edat madura, feia costat a sant Josepmaria amb comentaris, bromes... Don Javier, en canvi, molt més jove, es posava discretament al darrere de nosaltres, evitant tot protagonisme.

Estava, però, pendent de tot.
L'hospitalització del beat Àlvar a la clínica Sant Josep del Putxet –els qui estaven amb ell, l'anaven a veure cada dia– va ser ocasió que a Castella restaés sant Josepmaria només amb don Javier. Es notava que li feia gràcia obeir a aquell fill seu tan jove. Amb sentit de l'humor i fent-li broma, feia veure que rondinava però l'obeïa en tot el que li deia: es notava que se l'estimava molt.

Successor de dues grans personalitats

Per això, quan l'any 1975 el beat Àlvar va succeir sant Josepmaria, a ningú se li va fer estrany que don Javier restés com a immediat col·laborador seu, i tampoc que, quan l'any 1994 va morir el beat Àlvar, don Javier fos escollit per succeir-lo, amb la confirmació i corresponent nomenament com a

prelat per sant Joan Pau II. Amb visió de futur, sant Josepmaria l'havia preparat, com al beat Àlvar, però, en aquest cas, encara de més jove.

Quan el passat 12 de desembre vam rebre la notícia de la mort de monsenyor Echevarría, algú va mirar el registre de les seves estades a Catalunya sent prelat de l'Opus Dei. No m'ho podia creure. Hi havia estat quaranta-quatre cops com a Prelat! En l'activitat de monsenyor Echevarría, tot ha estat així d'abundant: viatges pastorals pel món, països visitats, cartes pastorals i altres escrits publicats, persones tractades... Un volum immens de feina. I és que monsenyor Echevarría ha estat incansable. Ha viscut la seva missió pastoral procurant donar-se plenament al servei de Déu i de tots aquells de qui havia de tenir cura com a pastor i pare.

D'aquest període de vint-i-un anys en què ha estat prelat de l'Opus Dei, personalment en destacaria la seva universalitat. És quelcom que pertany a la dimensió essencialment missionera de l'Església. Sant Josepmaria en va ser el fundador i en va fer la primera expansió. El beat Àlvar la va continuar. Ha estat amb monsenyor Echevarria com a prelat quan el llevat de vida cristiana de l'Opus Dei es pot dir que ha arribat arreu del món. En aquestes dues dècades, s'ha iniciat la seva tasca d'evangelització a vint països més. Sentia la urgència de dur a terme un mandat de Déu, que vol arribar amb el seu missatge de salvació i d'alegria a tots els homes. Per això, ha estat immens el volum dels seus viatges pels cinc continents; molts d'ells, a més, esgotadors.

I, sí, a Catalunya hi ha vingut quaranta-quatre vegades.
L'historiador Josep Masabeu en fa un

resum detallat. Moltes d'aquestes estades van ser de trànsit, ja que realment Barcelona es troba molt a la vora de Roma. Uns cops va venir per iniciar o acabar viatges internacionals i intercontinentals, però la majoria de les vegades es va tractar d'escala a Barcelona per continuar camí cap a Pamplona o al santuari de Torreciutat. Abans de ser nomenat Prelat, don Javier havia estat operat del cor a la Clínica Universitària de Pamplona i allà en feien el seguiment. A Torreciutat, aquests anys, va conferir la ordenació sacerdotal a noves promocions de capellans de la prelatura i va participar en aplecs multitudinaris de famílies.

El veig arribar a la seu del vicari de la prelatura a Barcelona, saludar a tots, passar a adorar breument el Santíssim, entrar uns moments a la seva habitació i, sense solució de continuïtat, sortir per anar a visitar

un malalt o atendre unes persones... Tenia una sorprenent capacitat d'aprofitar el temps serenament però sense interrupcions, una cosa rere l'altra, com havia après de sant Josepmaria. Sentia una autèntica predilecció pels malalts. En aquestes estades a Barcelona, l'hem acompanyat a molts hospitals i a moltes cases particulars, per anar a passar una estona amb un malalt que es trobava especialment delicat. Al mateix temps, sempre procurava saludar el senyor bisbe del lloc que visitava, el seu germà en l'episcopat.

Estades a Catalunya

Alguns viatges han tingut com a destí exclusiu Catalunya. El primer va ser pocs mesos després del seu nomenament. Al poliesportiu de l'Escola Esportiva Brafa, a Nou Barris, va tenir reunions obertes amb els fidels de l'Opus Dei, cooperadors i amics. N'hi ha hagut més, de

trobades d'aquest tipus al llarg d'aquests anys: la gent preguntava i ell responia. Un cop va anar a Lleida, de tornada de Torreciutat. Més endavant, participà en l'ordenació episcopal de l'arquebisbe de Tarragona, Dr. Jaume Pujol, i va estar en aquesta ciutat. Allà també hi va tenir trobades. I, finalment, va voler fer un viatge expressament a Girona, on va mantenir una estona de conversa amb tothom que ho volia.

Es veia que monseyor Echevarría s'exigia molt a ell mateix. Passés el que passés, se les arreglava per fer sempre les seves estones diàries d'oració davant del Sagrari, i un cop allà es notava que s'esforçava per mantenir un diàleg viu, cara a cara, amb Jesús al sagrari; sovint ho feia prenent notes; altres vegades fent la seva oració en veu alta. Estava pendent de les persones i al mateix temps sabia posar la mirada en les imatges de la Mare de Déu que

trobava. Ho feia amb un gest ràpid, breu, ple d'afecte. Evitava tota despesa que no fos imprescindible i tenia cura que les coses no es fessin malbé. Procurava alegrar la vida dels altres buscant la conversa, provocant la tertúlia, la proximitat amb tothom. Eren, un cop més, lliçons apreses de sant Josepmaria, conscient que el missatge essencial que cal encarnar – allò que dóna sentit a tot– a l'Església, a l'Opus Dei, és cercar la santedat personal, la plenitud de l'amor a Déu i als altres, comportar-se tothora com a fills de Déu. No importa tant el que es faci sinó el com es fa i el per què es fa: fins al més petit detall i per amor. Per això, ell havia d'anar per endavant, exigint-se molt a si mateix, alegre i pendent sempre de servir als altres.

Dels seus viatges a Catalunya, un motiu important ha estat seguir les empremtes de sant Josepmaria. Molts cops –sempre que ha pogut– ha anat

a resar a la Basílica de la Mercè, a Barcelona. Allà, sant Josepmaria hi va encomanar l'aprovació pontifícia de l'Opus Dei l'any 1946, i després hi va tornar tants cops com va poder.

Pocs mesos després que l'abat Soler celebrés una solemne eucaristia a Montserrat en el centenari de sant Josepmaria, va voler pujar en agraïment a la santa muntanya. No hi havia estat. Va ser una gran oportunitat i una alegria per a ell poder fer-ho. Darrere el cambril, de genolls, va estar pregant llargament a la Moreneta.

Al camí de Pallerols a Andorra

Amb particular alegria, i fins a cinc vegades, va anar a conèixer i recórrer els llocs per on va passar sant Josepmaria l'any 1937, quan feia camí cap a Andorra en plena guerra civil espanyola. Volia caminar per on el fundador havia caminat. I així ho va fer, a Peramola, en direcció al lloc

que en diuen l'Espluga de les Vaques, al barranc de la Ribalera, a la paret sud de l'Aubenç. Un temps després, es va sentir feliç quan va acceptar fer un viatge a Andorra, la terra que acollí sant Josepmaria, per beneir juntament amb l'arquebisbe d'Urgell, Joan-Enric Vives, una bonica imatge al temple parroquial de Sant Julià de Lòria i per tal d'agrair als andorrans la seva hospitalitat. En reviure aquells moments extrems de la vida de sant Josepmaria i dels inicis de l'Opus Dei, l'impressionava la confiança que en aquelles jornades èpiques el fundador tenia en la força de la oració i l'eucaristia. Estava ben assenyalat el camí que cal fer per tota tasca d'evangelització: l'oració, l'Eucaristia, Maria.

En les seves estades a casa nostra, sovint ens recordava que la tasca evangelitzadora de l'Opus Dei a Catalunya, en els seus inicis, va costar molt patiment, molta pregària,

molta mortificació a sant Josepmaria. Aquest va ser el fonament de tot el que va venir i va créixer després; i aquest segueix sent la base sòlida per a la tasca que cal fer ara i en endavant. No podem enganyar-nos. Ens ho va recordar un altre cop el passat mes de setembre, la darrera vegada que va ser a Barcelona.

Després, abans de pujar al cotxe que l'havia de portar cap a Aix-en-Provence, a França, hi va afegir: «Que us desvisqueu per tots!» Aquestes van ser les seves darreres paraules aquí.

Jordi Miralbell. Doctor en filosofia i periodista

estades-de-mons-echevarria-a-
catalunya/ (07/08/2025)